

POSTANOWIENIE

13 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

na posiedzeniu niejawnym 13 grudnia 2024 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku M. w V.
z udziałem D.C. i S.C.
o stwierdzenie wykonalności ugody sądu zagranicznego,
na skutek skargi kasacyjnej D.C. i S.C.
od postanowienia Sądu Apelacyjnego w Warszawie VI Wydział Cywilny
z 18 stycznia 2023 r., VI ACz 625/20,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od D.C. i S.C. na rzecz M. w V. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia uczestnikom do dnia zapłaty.**

(M.O.)

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 18 stycznia 2023 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie w sprawie z wniosku M. w V. [...] z udziałem D.C, S.C. i S.M. o stwierdzenie wykonalności ugody sądu zagranicznego, na skutek zażalenia D.C., S.C. i S.M. na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z 13 grudnia 2019 r., VII Co

332/19, sprostował oczywistą niedokładność zawartą w komparycji postanowienia Sądu I instancji w ten sposób, że w miejsce słowa „orzeczenia” wpisał słowo „ugody” (pkt I), na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. zawiesił postępowanie w sprawie w części objętej zażaleniem S.M. na pkt 2. postanowienia Sądu I instancji w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności ugodzie [...] przeciwko dłużnikowi S.M. (pkt II), oddalił zażalenie dłużników D.C. i S.C. w całości (pkt III), zasądził od D.C. i S.C. na rzecz wnioskodawcy kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego (pkt IV).

D.C. i S.C. wnieśli skargę kasacyjną od postanowienia Sądu II instancji, zaskarżając to orzeczenie w zakresie punktów III i IV oraz wnosząc o uchylenie zaskarżonego postanowienia w zakresie punktów III i IV oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi II instancji w tym zakresie z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania wywołanego wniesieniem skargi kasacyjnej, wraz z kosztami zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazali na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych, które sformułowali oni w formie następujących pytań:

1) czy w niniejszym postępowaniu na obecnym jego etapie po prawomocnym jego zakończeniu wywołanym wydanym przez Sąd Apelacyjny w Warszawie postanowieniem z 18 stycznia 2023 r. oddalającym zażalenie od orzeczenia wydanego przez Sąd Okręgowy w Warszawie w dniu 13 grudnia 2019 r. tj. w związku ze składaniem niniejszej skargi kasacyjnej wnioskodawca pozostaje stroną niniejszego postępowania mimo, iż przed wydaniem postanowienia przez sąd drugiej instancji wnioskodawca zbył wierzytelność, której dotyczy przedmiotowe postępowanie i zawiadomił o tym fakcie Sąd Apelacyjny w Warszawie po prawomocnym zakończeniu postępowania, a nabywca tej wierzytelności z uwagi na prawomocne zakończenie postępowania nie mógł wejść w miejsce wnioskodawcy za zgodą strony przeciwnej, jednakże nabywca wierzytelności A. w R. [...] złożył wniosek z 24 lutego 2023 r. o przejście klauzuli wykonalności na podstawie art. 788 § 1 k.p.c, czy też taką czynność nabywcy wierzytelności należy rozpoznawać w

kategorii art. 192 pkt 3 k.p.c. i po złożeniu niniejszej skargi kasacyjnej powinny być podjęte przez Sąd Apelacyjny w Warszawie czynności zmierzające do ustalenia który z tych podmiotów tj. zbywca wierzytelności czy nabywca jest wnioskodawcą?;

2) czy uznanie wykonalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ugód z dnia 19 kwietnia 2018 zawartych przed Sądem [...] o numerach [...] i [...] nie powoduje naruszenia klauzuli porządku publicznego tj. konstytucyjnej zasady wynikającej z art. 175 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej - sprawowania wymiaru sprawiedliwości przez sądy wymienione w tym przepisie przy uznaniu, iż sprawowaniem wymiaru sprawiedliwości jest realizowanie działalności państwa poprzez rozstrzyganie sporów o prawo w sytuacji jak w niniejszej sprawie, gdzie jest oczywistym iż obecny zakres rozstrzygnięcia tego sporu przez sądy obu instancji uznające wykonalność na terytorium Polski ugód wskazanych powyżej spowoduje w zakresie ich wykonania powstanie kolejnych sporów do rozstrzygnięcia przez organa wymiaru sprawiedliwości, co należy uznać jako brak ostatecznego rozstrzygnięcia sporu o prawo co winny czynić organa wymiaru sprawiedliwości?

Wnioskodawca złożył odpowiedź na skargę kasacyjną, w której wniósł o odrzucenie skargi, ewentualnie o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie oraz o zasądzenie od skarżących na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wniesiona przez D.C. i S.C. nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, a zarazem kwalifikowanym pismem procesowym o ściśle określonej przez ustawę treści. Podstawę prawną wniesienia skargi kasacyjnej w niniejszej sprawie stanowił art. 1152 w zw. z art. 1151¹ § 3 k.p.c.

Sąd Najwyższy, rozpoznając nadzwyczajny środek zaskarżenia, jakim jest skarga kasacyjna, nie jest trzecią instancją sądową, lecz działa w interesie publicznym (postanowienie SN z 27 stycznia 2009 r., V CSK 358/08), na rzecz

państwa jako dobra wspólnego (zob. postanowienie SN z 11 lutego 2009 r., V CSK 388/08), jakkolwiek oczywiście nie oznacza to braku indywidualnego interesu skarżącego w rozpoznaniu nadzwyczajnego środka zaskarżenia, a w konsekwencji także weryfikacji tego interesu (*gravamen*). Jednak przede wszystkim skarga kasacyjna ma służyć ochronie prawidłowego wykonywania prawa oraz jego jednolitej wykładni. Interes prywatny uwzględnia zaś tylko na tyle, na ile może się on stać podłożem zaspokojenia interesu ogólnego (zob. aktualne wciąż uwagi w postanowieniu SN z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej (postanowienie SN z 12 marca 2024 r., I CSK 254/23).

Na etapie przedsądu Sąd Najwyższy ocenia wyłącznie wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz jego uzasadnienie. Wniosek ten stanowi element konstrukcyjny skargi odrębny od podstaw skargi i ich uzasadnienia, które są oceniane dopiero, gdy skarga kasacyjna zostanie przyjęta do rozpoznania.

Dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie SN z 17 czerwca 2021 r., IV CSK 1/21).

Jako przyczyny kasacyjne mające uzasadniać przyjęcie skargi do rozpoznania powódka wskazuje występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych wymienionych powyżej.

Odnosząc się do tych zagadnień Sąd Najwyższy wskazuje, że problemy sformułowane przez skarżących nie spełniają wymogów, którym powinno odpowiadać istotne zagadnienie prawne, wynikających z utrwalonego orzecznictwa

Sądu Najwyższego. Zagadnienie prawne powinno być bowiem przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienie SN z 20 maja 2021 r., II CSK 132/21).

Tymczasem zagadnienia przedstawione przez skarżących sprowadzają się do pytań o wyłącznie incydentalnym i kazuistycznym charakterze, nie zawierając w sobie elementów, które mogłyby pozwolić na sformułowanie przez Sąd Najwyższy – w ramach rozpoznania skargi kasacyjnej - ogólnego stanowiska o uniwersalnym charakterze. Formułowanie zagadnień prawnych w formie tego rodzaju pytań nie pozwala przyjąć, że w sprawie zachodzi przyczyna kasacyjna określona w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 9 października 2023 r., I CSK 4314/22).

Poprzez takie przedstawienie zagadnień prawnych skarżący dążą w istocie do tego, aby Sąd Najwyższy już na etapie tzw. przedsądu ocenił, czy postępowanie prowadzone przez Sąd II instancji oraz wydane przez ten Sąd orzeczenie są wadliwe czy też nie. Tymczasem etap postępowania przed Sądem Najwyższym, jakim jest przedsąd, ograniczony jest wyłącznie, jak wskazano powyżej, do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. Taka merytoryczna ocena skargi następuje dopiero po jej przyjęciu do rozpoznania.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. w zw. z § 8 ust. 1 pkt 6, § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r., poz. 1964).

[M.O.]

[a.†]]